

GÜNDEMME BAKIŞ

Ocak - 2019 - 7. Sayı

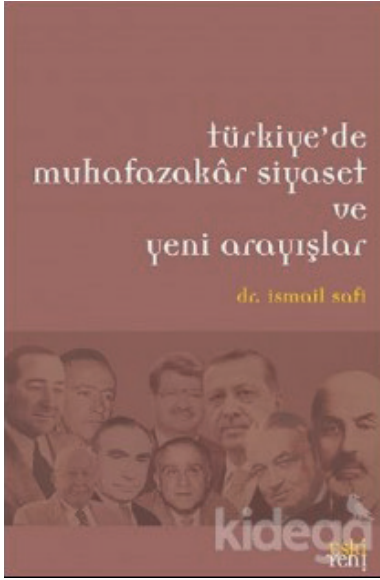
✉ guvsam@istinye.edu.tr @isuguvsam 🌐 guvsam.istinye.edu.tr

REKTÖRÜMÜZ PROF. DR. MELİH BULU'NUN KATAR TEMASLARI

İstinye Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Melih Bulu, Katar Üniversitesinde düzenlenen 35'ten fazla ülkenin üniversite rektörlerinin ve 110 konuşmacının katıldığı Times Higher Education (THE) The Emerging Economies Summit 2019'a katıldı. College Of North Atlantic Başkanı Dr. Khalifa Al-Khalifa ile bir araya gelen Bulu üniversitemizle olası iş birliklerini değerlendirdiler. Katar Üniversitesi Rektörü Dr. Hassan Al-Derham ve Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Abdel Magid Hamouda ziyarette bulunan Bulu, potansiyel iş birlikleri konusunda yapılabilecekleri değerlendirdiler.

GÜVSAM BAŞKANI DR. İSMAİL SAFİ'NİN “TÜRKİYE’DE MUHAFAZAKAR SİYASET VE YENİ ARAYIŞLAR” İSİMLİ KİTABININ 2. BASKISI YAPILDI

Muhafazakar Demokrasi teriminin kimi açmazlarına rağmen, “Muhafazakarlık” Türk siyasetinin belirleyici unsuru olmaya devam etmektedir. Türkiye’de demokrasiye geçildiği gündün bu yana muhafazakar partiler iktidarın en güçlü adayı olmuşlardır. O nedenle, Türk toplumun-

da derin ve geniş bir karşılığı olan muhafazakarlığın siyasal-toplumsal ilkelerini ortaya koyabilen ve bunu kurumsallaştırmayı başarabilen bir siyasal oluşum, Türk demokrasisinin ve siyasal yaşamının daha sağlıklı hale getirilmesinde önemli katkılar sağlayacaktır.

MOSKOVA’DA KRİTİK TOPLANTI

Mevlüt Çavuşoğlu ve Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar Rus Mevkidaşları ile Suriye Hakkında Görüşmeler Gerçekleştirmek İçin Moskova’da Bir Araya Geldi.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ve Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar’ın Rus mevkidaşlarıyla Suriye’deki gelişmeleri ele alacakları Moskova’daki toplantı 1.5 saat sürdü.

Toplantının ardından bir açıklama yapan Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, “Tüm terör örgütlerinin Suriye topraklarından temizlenmesi konusunda ortak irademiz var. Suriye ve bölgesel konularda Rusya ve İran’la yakın işbirliğine devam edeceğiz. Biz Astana garantörleri olarak, Suriye’nin toprak bütünlüğünü, siyasi birliğini savunuyoruz ve bunlara hanel getirecek tüm çabalara da karşıyız” dedi.

Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu İdlip’te oluşturulan silahsızlandırılmış bölgeyi ve Fırat’ın doğusunda yaşanan gelişmeleri ele alacaklarını kaydetti. Şoygu, “İdlip’te oluşturulan silahsızlanma bölgesinin durumunu bir kez daha tartışma fırsatına sahip olacağız.

Ayrıca, İstanbul’da imzaladığımız anlaşmaların uygulanması, bundan sonra yapılan çalışmaların yanı sıra Orta Doğu ile ilgili her şeyden bahsedeceğiz” dedi. Rus Dışişleri

Bakanı Lavrov:”Suriye’de terörist tehlikesini ortadan kaldırmak için birliklerimizin koordinasyonu konusunda mutabakata vardık” açıklamasında bulundu.

ERDOĞAN – PUTİN GÖRÜŞMESİ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Moskova'da 23 Ocak'ta gerçekleşen görüşme ile birlikte bu yıl ilk defa yüz yüze görüşme gerçekleştirdi. Görüşmeye son dönemlerdeki en çok tartışılan konu olan Suriye meselesi üzerinde duruldu. Görüşme sonrası Cumhurbaşkanı Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Putin ile ortak düzenlediği basın toplantısında, "ABD'nin çekilme sürecinde terör örgütlerinin istismar edebileceği bir boşluğun doğmaması kritik önemdedir." açıklamasında bulundu. Terör örgütleri ile mücadelede Türk-Rus iş birliğine değinen Erdoğan, "Türk-Rus iş birliğini dinamitlemeyi hedefleyen terör örgütlerine karşı ortak bir mücadelenin gereğini ifade etmek istiyorum" açıklamasını yaptı. Rusya Lideri Putin ise "Suriye'de kalıcı bir çözüm üzerine çalışmaktayız. Siyasi ve diplomatik yollarla çözmek istiyoruz" dedi. Erdoğan ve Putin, Avrupa'dan Suriye'deki anayasa komitesi için BM'ye yazılan mektubun kendilerini şaşırttığını da eklediler.

25 ÜLKEYE YENİ BÜYÜKELÇİMİZ ATANDI

MERKEZE ALINANLAR

Angola Büyükelçisi
Ahmet İhsan Kızıltan,
Brezilya Büyükelçisi
Ali Kaya Savut,
Kosova Büyükelçisi Kıvılcım Kılıç,
Rusya Federasyonu Büyükelçisi
Hüseyin Lazıp Diriöz,
Romanya Büyükelçisi
Osman Koray Ertaş,
Özbekistan Büyükelçisi
Ahmet Başar Şen,
İspanya Büyükelçisi
Ömer Önhon,
Filipinler Büyükelçisi
Esra Cankorur,
Karadağ Büyükelçisi
Serhat Galip,
Ukrayna Büyükelçisi
Yönet Can Tezel,
Etiyopya Büyükelçisi
Fatih Ulusoy,
Avusturya Büyükelçisi
Mehmet Ferden Çarıkçı,
İran Büyükelçisi
Rıza Hakan Tekin,
Güney Sudan Büyükelçisi
Hasan Sevilir Aşan,
Avustralya Büyükelçisi
Ahmet Vakur Gökdenizler,
Botsvana Büyükelçisi
İbrahim Mete Yağlı,
Fildişi Sahili Büyükelçisi
Esra Demir,
Nijer Büyükelçisi
Hüseyin Özdemir,
Ruanda Büyükelçisi
Mehmet Raif Karaca,
Yemen Büyükelçisi
Levent Eler,
Gana Büyükelçisi
Penbe Nesrin Bayazıt,
Kamerun Büyükelçisi
Hüsnu Murat Ülkü,

**Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla
yayımlanan 4 ayrı kararda;**

22 Büyükelçi merkeze alındı, 25 yeni Büyükelçi atandı.

YENİ ATANAN BÜYÜKELÇİLER

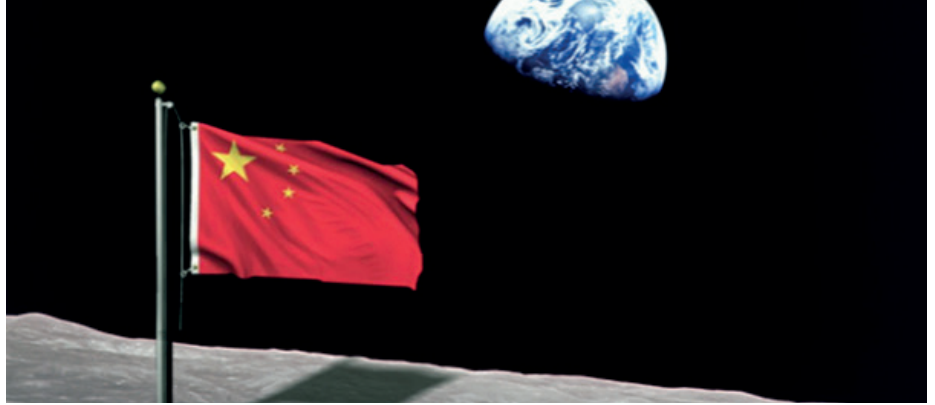
Angola Büyükelçiliğine Uluslararası
Siyasi Kuruluşlar
Genel Müdür Yardımcısı
Alp Ay,
Brezilya Büyükelçiliğine
Murat Yavuz Ateş,
Kosova Büyükelçiliğine
Balkanlar ve Orta Avrupa
Genel Müdür Yardımcısı
Çağrı Sakar,
Rusya Federasyonu Büyükelçiliğine
Konsolosluk İşleri Genel Müdürü
Mehmet Samsar,
Romanya Büyükelçiliğine Kuzey ve
Orta Avrupa, Baltıklar
Genel Müdür Yardımcısı
Fusun Aramaz,
Özbekistan Büyükelçiliğine Türk
İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı
(TİKA) Başkan Yardımcısı Mehmet
Süreyya Er,
İspanya Büyükelçiliğine
Cihad Erginay,
Filipinler Büyükelçiliğine
Artemiz Sümer,
Karadağ Büyükelçiliğine
Andlaşmalar Genel Müdürü
Songül Ozan,
Ukrayna Büyükelçiliğine Doğu
Avrupa Genel Müdür Yardımcısı
Yağmur Ahmet Güldere,
Etiyopya Büyükelçiliğine Avrupa
Birliği Genel Müdür Yardımcısı
Yaprak Alp,
Avusturya Büyükelçiliğine
Ümit Yardım,
İran Büyükelçiliğine Atatürk Kültür,
Dil ve Tarih
Yüksek Kurumu Başkanı
Prof. Dr. Derya Örs,

YENİ ATANAN BÜYÜKELÇİLER

Güney Sudan Büyükelçiliğine
Andlaşmalar Genel
Müdür Yardımcısı
Tuğrul Biltekin,
Avustralya Büyükelçiliğine
Ortadoğu Genel Müdür Yardımcısı
Korhan Karakoç,
Botsvana Büyükelçiliğine Batı
Avrupa Genel Müdür Yardımcısı
Meltem Büyükkarakaş,
Libya Büyükelçiliğine İletişim ve
Sivil Toplumla İlişkiler
Genel Müdür Yardımcısı
Serhat Aksen,
Avrupa Birliği nezdinde Türkiye
Cumhuriyeti Daimi Temsilciliğine
Büyükelçi Mehmet Kemal Bozay,
Fildişi Sahili Büyükelçiliğine
Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları
Genel Müdür Yardımcısı
Havva Yonca Gündüz Özçeri,
Nijer Büyükelçiliğine Roma
Büyükelçiliği Elçi-Müsteşarı
Mustafa Türker Arı,
Ruanda Büyükelçiliğine
Uluslararası Hukuk Genel Müdür
Yardımcısı Burcu Çevik,
Yemen Büyükelçiliğine
Faruk Bozgöz,
Portekiz Büyükelçiliğine Yurtdışı
Tanıtım ve Kültürel İşler Genel
Müdürü Lale Ülker,
Gana Büyükelçiliğine Çevre,
İklim Değişikliği ve Sınırtaşan Sular
Genel Müdür Yardımcısı Özlem
Gülsün Ergün Ulueren,
Kamerun Büyükelçiliğine
Ayşe Saraç
atandı.

ÇİN'İN CHANG'E 4 UZAY ARACI AYIN KARANLIK YÜZÜNDE

Çin'in, Ay'ın göremediğimiz karanlık yüzüne gönderdiği uzay aracından ilk fotoğraf dünya 'ya ulaştı. Geçtiğimiz günlerde Ay'ın Güney Kutbu Aitken Havzası kraterine inen Chang'e 4 uzay aracı, Ay'ın Dünya'dan görünmeyen diğer tarafı hakkında çeşitli araştırmalar yapıyor.

Ay'ın Diğer Yüzü Dünya'dan Görünmüyor

Her ne kadar Ay'ın öteki tarafı için karanlık ifadesi kullanılsa da, aslında gerçek anlamda karanlık değildir. Ay'ın öteki tarafını Dünya'dan baktığımızda göremiyoruz, çünkü Ay, Dünya'nın etrafında 1 tam tur dönerken, aynı zamanda kendi etrafında da 1 tur döner.

Yani aslında Ay'ın kendi eksen etrafında dönme süresi ile Dünya etrafında dönme süresi aynıdır. Bu nedenle asla Ay'ın diğer tarafını Dünya'dan baktığımızda göremeyiz. Bu durum Çinli araştırmacıların, Ay'ın diğer yüzüne gönderdikleri araçla iletişim kurmasını epey zorlaştırıyor. Çünkü Ay'ın diğer

yüzü, Dünya ile hiç karşı karşıya kalmadığından sinyal alışverişi yapılamıyor. Ancak, Çin'in geçen yıl fırlattığı yörüngesel bir uydu üzerinden, uzay aracıyla iletişim kurulabiliyor. Geçtiğimiz günlerde başarıyla Ay'ın diğer yüzüne iniş yapan araç, ilk fotoğrafını başarıyla Dünya'ya gönderdi.

İNSANSIZ YERLİ HAVA ARACIMIZIN İLK UÇUŞU

Savunma Sanayi Başkanı İsmail Demir, Yerli İnsansız Hava Aracı Anka'nın Geliştirilen PD-170 İsimli Tamamen Yerli Motor İle İlk Uçuşunu Gerçekleştirdiğini Açıkladı.

Sosyal medya hesabından yaptığı açıklama ile gelişmeyi duyuran Demir, ANKA'nın -10 derecede gerçekleştirdiği uçuş ile ilgili açıklamada bulundu:

“Yerli İHA'mız ANKA, yerli ve milli motoru PD-170 ile ilk uçuşunu gerçekleştirdi. -10 derece soğuğa rağmen dün gecedan beri çalışıp ülkemizi bir alanda daha bağımsızlığa kavuşturan TUSAŞ, TUSAŞ Motor Sanayii (TEI) ve SSB personeline teşekkür ederim. Hayırlı olsun” dedi.

Anka'nın Özellikleri

Savunma Sanayi Başkanlığı'nın resmi internet sayfasında yerli İnsansız Hava Aracı ANKA'ya ilişkin

kin şu bilgilere yer verildi; “ANKA Projesi ile ilk aşamada, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin keşif, gözetleme, hedef, teşhis ve tespit ihtiyacını karşılamak üzere ihtiyaç duyulan milli bir İHA Sisteminin geliştirilmesi amaçlanmıştır. TUSAŞ (TAI) firması tarafından yürütülen projenin bu ilk aşamasında ihtiyaç duyulan özellikleri karşılayan Orta İrtifa Uzun Havada Kalıslı (MALE-Medium Altitude Long Endurance) sınıfı prototipler üretilerek teslim edilmiş ve projenin ilk aşaması tamamlanmıştır.

Projenin devam eden aşamasında ise İnsansız Hava Aracı Geliştirme Programı kapsamında altyapısı elde edilmiş olan insansız hava araçlarının seri üretimi amaçlanmaktadır. Gece ve gündüz, kötü hava şartları da dahil, keşif, gözetleme, sabit/hareketli hedef tespit, teşhis, tanımlama ve takip amaçlı, gerçek zamanlı görüntü istihbaratı görevlerine yönelik geliştirilmekte olan ANKA-S Sistemi, 200 kg faydalı yük kapasitesi ile 30,000 ft irtifa - 24 saat uçuş süresi yeteneklerine sahiptir.”

TÜRKİYE VE ÇİN UZUN VADELİ İŞ BİRLİĞİ

Geçen Eylül ayında Birleşmiş Milletler Genel Konseyi'nin hemen öncesinde ilk olarak New York'ta, ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Almanya resmi ziyareti sırasında Berlin'de, geçen Kasım ayında G-20 Zirvesi öncesinde Buenos Aires'te ve son olarak önceki hafta Londra'da yapılan "Bugünün Türkiye'si" panellerinin yeni durakları Pekin ve Şangay.

"Türkiye ve Çin: Uzun Vadeli İşbirliği Olasılıkları" başlığı altında; 25 Aralık'ta Çin Çağdaş Uluslararası İlişkiler Enstitüsü CICIR işbirliğiyle Pekin Peninsula Otel'de ve 28 Aralık'ta Küresel Araştırmalar Merkezi işbirliğiyle Şangay Üniversitesi'nde düzenlenen panellerde, alanında uzman Türk ve Çinli akademisyen yazarlar Türkiye gündemine ve Türkiye - Çin ilişkilerinin stratejik önemine değindiler.

Moderatörlüğünü CICIR'dan Prof. Liao Baizhi'nin yapıp Doç. Li Yanan'ın konuk konuşmacı olduğu Pekin ve moderatörlüğünü Şan-

gay Üniversitesi'nden Guo Changhai'nin yapacağı Şangay panellerinde konuşmacılar; Piri Reis Üniversitesi Ekonomi ve Finans Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Erhan Aslanoğlu "Türkiye Ekonomisi'nin Görünümü ve Türkiye ile Çin Arasındaki Yatırım ve Ticareti Artırma Potansiyeli", Bilgi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ege Yazgan "Türkiye Ekonomisi: Büyüme ve

Çinli Yatırımcılar İçin Fırsatlar", İstanbul Ticaret Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hasan Basri Yalçın "Türk Dış Politikası'nın Öncelikleri: Otonom Bir Yaklaşımın Doğuşu" ve Koç Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Görevlisi Dr. Altay Atlı "Türkiye'nin Çin İlişkilerine Yaklaşım" konularını ele aldılar.

IRAK CUMHURBAŞKANI TÜRKİYE'DE

Irak Cumhurbaşkanı Berhem Salih, temaslarda bulunmak üzere Türkiye'ye geldi. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, Irak Cumhurbaşkanı Berhem Salih'i, resmi törenle karşıladı.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeki törende, Erdoğan ve konuk cumhurbaşkanının alandaki yerlerini almasının ardından iki ülkenin milli marşları çalındı ve 21 pare top atışı yapıldı. Konuk Cumhurbaşkanı Salih, Muhafız Alayı Tören Kıtasını, "Merhaba asker" diyerek selamladı. Törende, tarihte kurulan 16 Türk devletini temsil eden bayraklar ve o dönemin kostümlerini giyen askerler de yer aldı.

TİCARİ İLİŞKİLERİ 20 MİLYAR DOLARA YÜKSELTELİM

Erdoğan, "İkili ticaretimizde 2013'te 16 milyar dolarla bir rekor kırmıştık. Diyorum ki; şimdi kaldığımız yerden 20 milyar dolara bunu yükseltelim. Bu seviyeyi yeniden yakalayarak, ikiye katlayalım, bunu yapabilecek güce sahibiz. Türk özel sektörü, Irak

ekonomisinin canlandırılması için her katkıyı yapacak imkana sahiptir. Bugün Sayın Cumhurbaşkanı ile ticari ilişkilerimizin akdi çerçevesinin tamamlanmasını da konuştuk. Kapsamlı ekonomik işbirliği anlaşmasının bir an önce Irak tarafında yürürlüğe konmasını arzu ediyoruz. Yatırımların karşılıklı teşviki anlaşmasını da en kısa sürede sonuçlandırmayı arzu ediyoruz" dedi.

BU ORTAKLIK TÜM BÖLGEYE HİZMET EDECEK

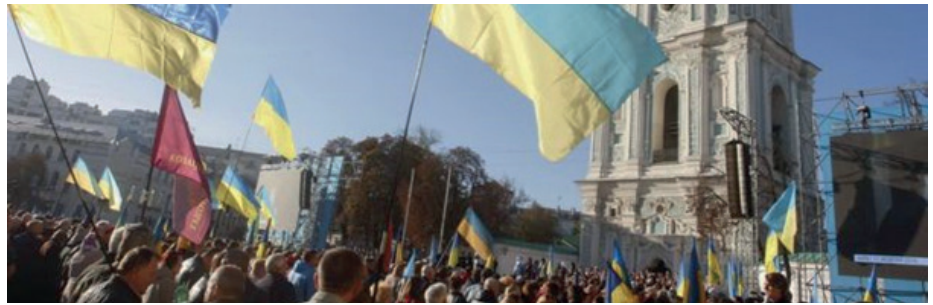
Irak'ın Türkiye ile gerçek anlamda

işbirliği ve stratejik ortaklık sağlama iradesine sahip olduğunu belirtten Irak Cumhurbaşkanı Salih ise, "Bu ortaklık sadece iki ülke değil, tüm bölgeye hizmet edecektir. Çalışacağız, en yakın zamanda Türkiye Irak YDSİK toplantısını gerçekleştireceğiz. Bütün bu meseleleri detaylı olarak ele alacağız. Su konusunda Cumhurbaşkanı özel temsilci tayin ettiler. Bundan dolayı kendilerine müteşekkirimiz. Bu problemin temelde çözülebilmesi için atılan bu adımı da önemli görmekteyiz" şeklinde konuştu.

FRANSA'DA SARI YELEK OLAYLARI DURMUYOR

Fransa'da akaryakıt zamları ve ekonomik şartların kötüleşmesine tepki olarak Kasım ayında başlayan ancak daha sonra Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron yönetimine karşı dönüşen eylemler 10. haftasında da devam ediyor.

Geçtiğimiz hafta "sarı yelekliler" in liderlerinin polis tarafından gözaltına alınmasının ardından, eylemlerin tekrardan şiddetleneceği düşünülüyor. Başkent Paris'te Ekonomi Bakanlığı yakınlarındaki Bataillon du Pacifique Meydanı'n-

da toplanan sarı yelekli göstericiler, yerel saatle 11.00'de Champs-Élysées Caddesi'ne doğru yürüyüşe geçti. Yürüyüş sırasında polis ve güvenlik güçleri arasında herhangi bir gerginlik yaşanmadı. Ama

Champs-Élysées Caddesi ve çevresi öğle saatlerinde karıştı. Caddenin çevresinde polislerle eylemciler arasında gerginlik yaşandı. Polis, taş atan göstericilere biber gazıyla müdahale etti.

ORTADOĞU'NUN EN BÜYÜK KATEDRALI MİSİR'DA AÇILDI

Mısır'ın Cumhurbaşkanı Abdel Fattah el-Sisi, Mısır'ın yeni başkentinde Mısır'ın Kıptilerin Noel arifesinde kilise açılışını yaptı. Yeni kurulan başkentte Mısır'ın en büyük camisinin açılışı da aynı gün gerçekleşti.

Kıpti Hristiyanları, Mısır'ın yaklaşık 100 milyon insanının yaklaşık yüzde 10'unu oluşturuyor.

Sisi katedralin açılış konuşmasında, "Bu tarihimizde önemli bir an," dedi. Mısırlı Hristiyanlara ve Müslümanlara atıfta bulunarak, "Biz biriz ve bir kalacağız" dedi.

Kıpti kilisesinin başkanı Papa Tawadros II, "Bugün, bu vaadi yerine getirdiğinizi görüyoruz ve burada bu büyük vesileyle büyük bir

açılışa tanık oluyoruz" dedi.

ABD Başkanı Donald Trump'da kilisenin açılışına övgüde bulundu Trump konu ile ilgili pazar günü sosyal medya da yaptığı paylaşımında, "Mısır'daki arkadaşlarımızı Orta Doğu'daki en büyük Kated-

rali açarken görmek heyecanlı. Cumhurbaşkanı Al Sisi ülkesini daha kapsayıcı bir geleceğe taşıyor" dedi.

Kıpti simgeleriyle süslenmiş olan Doğu Katedrali, 8 binden fazla ibadetçiyi ağırlayabilecek.

BARTHOLOMEOS UKRAYNA KİLİSESİNİ TANIYAN KARARNAMEYİ VERDİ

Fener Rum Patriği Bartholomeos, bugün Ukrayna Ortodoks Kilisesi'ne "otosefallik" (bağımsızlık) kazandıran "tomos" adlı kararnamayı imzalayarak, Devlet Başkanı Petro Porosenko'nun katıldığı törenle yeni birleşik kilisenin lideri Mitropolit Epifaniy'e verdi.

Aralık ayında Rusya Ortodoks Kilisesi'nden ayrılarak kurulmasına karar verilen Ukrayna Ortodoks Kilisesi resmen kuruldu.

Fener Rum Patrikhanesi, 11 Ekim'de Ukrayna Ortodoks Kilisesi'nin Moskova'daki Rus Ortodoks Kilisesi'nden ayrılma yolundaki talebinin kabulüne karar vermişti.

Ukrayna Devlet Başkanı Petro Porosenko ile Fener Rum Patriği Bartholomeos arasında, Ukrayna Ortodoks Kilisesi'nin Moskova Patrikhanesi'nden ayrılması süreciyle ilgili iş birliği anlaşması imzalanmıştı.

Doç. Dr. Fahri ERENEL
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi
İşletme Bölümü
GÜVSAM Yön. Kur. Üyesi

KORUNMUŞ BÖLGELER KAVRAMI ÜZERİNE BİR ANALİZ

Çatışmaları sonlandırmak, sivilleri korumak, insani yardım ve insani karışma gibi faaliyetleri icra etmek ve/veya savaş hukukunun kurallarını yerine getirmek amacıyla, tesis edilen bölgeleri tanımlamak için “Korunmuş Bölgeler (Protected Area)” terimi şemsiye kavram olarak kullanılmaktadır.

Suriye’de son gelişmeler üzerine gündeme gelen “Güvenli Bölge/Tampon Bölge vb.” kavramlar; “Korunmuş Bölgeler” başlığı altında açıklanmakta, savaş hukuku, devletlerarası antlaşmalar ve iç hukuk açısından incelenilmektedir.

Savaş hukuku açısından; çatışmaları sona erdirmek, savaş dışı olanların korunması ve çatışmaların çevreye, değerlere, kaynaklara, yerleşim yerlerine etkilerinin önlenmesi boyutları ile anlam kazanan bu kavram ile ilgili düzenlemeler genellikle Cenevre Savaş Hukuku kapsamında kendine yer bulmaktadır. Bu kavramlardan biri “Tampon Bölge/Ara Bölge”dir. Barışı koruma kuvveti tarafından kontrol altında tutulan alan olarak tanımlanan bu kavram, çatışan tarafları birbirinden ayırmak ve yeniden çatışma riskini azaltmak için kullanılmaktadır. Ara bölge teriminin daha çok devletlerarası çatışmalarda, tampon bölge teriminin ise daha çok devlet içi çatışmalarda kullanıldığı görülmektedir Birleşmiş Milletler tarafından iki Kore devleti arasında ilk kez uygulanan bu kavramın, Kıbrıs Barış Harekatı sonrası oluşan durum ile Pakistan-Hindistan arasında ki Keşmir bölgesi diğer uygulama örnekleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Devletlerin, devlet dışı aktörlerle mücadelelerinde tek taraflı olarak uygulamaya koydukları tampon/ara bölgelerde bulunmaktadır. İsrail’in, Gazze’de yürürlüğe koyduğu uygulama bu terime yönelik bir örnek olarak düşünülebilir.

Askersizleştirilmiş/Silahsızlandırılmış Bölge uygulamaları, tampon/ara bölgelerin ayrılmaz bir unsuru olmanın yanı sıra, tek başına ya da korunmuş bölge kapsamına yer alan diğer uygulamaların bir parçası olarak da yürürlüğe konulabilmektedir. Münferit olarak uygulanması halinde, sadece çatışan tarafların askeri unsurlarının değil barışı koruma kuvvetinin de bulunmadığı alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı za-

manda “Tarafsız Bölge” olarak tanımlanan bu bölgelere örnek olarak, Suudi Arabistan ile Irak ve Kuveyt arasında ki tarafsız bölgeyi vermek mümkündür.

Güvenli Bölgeler ise, sivil halkı çatışan taraflardan veya bir devletin baskı, şiddet ve insan hakları ihlallerinden korumak ve insani yardım sağlanması için emniyet altına alınan geniş coğrafi alanları tanımlamak için kullanılmaktadır. Kuzey Irak’ta 1991 yılında sona eren Körfez savaşı sonrası oluşturulan güvenli bölge ve tahsis edilen hava ve kara unsurları ile başlatılan “Çekiç Güç Harekatı” bu uygulamanın en yeni örneğini oluşturmaktadır.

Güvenli sığınaklar, krize maruz kalan ülke içindeki sivillerin korunması için korunaklı nispeten küçük bölgeler oluşturmak, bu bölgelere çatışan tarafların girmesini ve saldırıda bulunmasını engellemek maksadı ile tesis edilen korunmuş bölgelerdir. Bu bölgelerin insani yardımlar için bir liman, havalimanı vb. noktalara bağlanabilmesi için “İnsani Yardım Koridorları” oluşturulabilmektedir.1990’lı yıllarda Birleşmiş Milletlerin kararı ile Bosna-Hersek’te altı adet güvenli sığınak tesis edilmiştir.

Uçuşa yasak bölge, coğrafi koordinatlara göre belirlenen sınırın hava sahasının kullanımına sınırlama veya yasak getiren bir uygulamadır. Söz konusu korunmuş bölge uygulamaları ile birlikte kullanılabilirdiği gibi bağımsız olarak ta oluşturulabilir.

Korunmuş bölge uygulamalarının planlanmasında; meşruiyet ve uluslararası destek, kapsamlı müdahale, etki odaklı yaklaşım, askeri yetkinlik, emniyet ve güvenlik, koordinasyon, esneklik ve ekonomik yeterlilik dikkate alınması gereken ilkeler olarak görülmektedir.

Kaynakça:

Ali Bilgin Varlık, Oktay Bingöl(2015), Korunmuş Bölgeler: Tampon, Güvenli, Sınırlanmış ve Uçuşa Yasak Bölgeler, Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi İçinde, Cilt 11, Sayı:44, S.99-127, Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu,

Yayın

Danışmanı : Dr. İsmail SAFİ, Öğr. Gör. Şule KILIÇARSLAN
Editörler : Arş. Gör. Ahmet GEDİK, Fatmanur SOYYİĞİT
Mustafa Ardiç GÜLERYÜZ, Şehnaz TEKBAŞ

Grafik Tasarım : Öğr. Gör. Şerafettin DEDEOĞLU

E Posta : guvsam@istinye.edu.tr

Instagram : isuguvsam

Twitter : @isuguvsam

Web : guvsam.istinye.edu.tr

Adres : GÜVSAM, İstinye Üniversitesi Topkapı Kampüsü
Maltepe Mah. Edirne Çırpıcı Yolu No: 9
Zeytinburnu/İstanbul

Tel : 0850 283 60 00